

Naročnina mesečno 6 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjost“.

SEDANJOST

Oglasi: 1/2 strani K 750.—, 1/4 K 380.—, 1/8 K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petit-vrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglas beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Z novim letom 1922

bo začela izhajati

„SEDANJOST“

v znatno povečani obliki.

To je odgovor vsem njenim nasprotnikom, obenem pa tudi zadoščenje vsem njenim prijateljem in podpornikom, ker bo z večjim prostorom lažje dosledno izvajala svoj vzvišeni katoliško-slovensko-ljudski

avtonomističen program.

Naročajte „Sedanjost“! Naročnina znaša celoletno din. 15.—, polletno din. 8.—, četrtletno din. 4.50 in mesečno din. 1.50. Posamezna številka 50 par.

Oglašujte v „Sedanjosti“! Cene oglasom 1/4 strani din. 500, 1/2 1/4 in 1/8 strani sorazmerno. Manji oglasi petit-vrsta (= 3 mm) din. 1.20, smrtnice, smrtne zahvale in trivrstični oglasi vrsta din. 1.—. Poslana, izjave, preklicji, reklamne notice, poročna oznanila itd. v besedilu vrstica din. 3.—, v oglasnem delu din. 2.—. Priobčila koristonosnih prireditelj kat. društev imajo 30% popusta. — Pri večkratnem oglaševanju znaten popust!

Čitajte in širite „Sedanjost“!

K položaju.

Vzemimo stvari tako, kakor so. Uprava države je v rokah dveh parlamentarno sorazmerno najmočnejših skupin. Radikalna stranka ima 96 poslancev, ki so po rojstvu in mišljenju Srbi pravoslavne vere. Demokratska stranka ima 91 poslancev, od katerih jih je samo 15 in še to le po krstnem listu katoličanov. Kot pripraga so v tej vladi zastopani Turki s 24 posl. in SKS z 8 „kancelparagrafarji“. Ker je nekaj Turkov tudi v radikalskem in demokratskem klubu, imamo torej pred seboj sledeče razmerje: 160 pravoslavni Srbov, 36 Turkov, 12 Hrvatov, 11 Slovencev in niti enega pravega katoličana. Opozicija pa šteje: 76 Hrvatov, 23 Slovencev in 35 Srbov. Socialne demokrate, ki po čudnem pojmovanju zastopstva delavskih interesov služijo umazaniam namenom kapitalistov, ne smemo resno prištevati v opozicijo; komuniste pa smo izločili iz računa, ker ne prihajajo za sedaj v poštev kot parlamentarna skupina.

Da je to razmerje skrajno škodljivo ne samo ravnopravnosti in pravičnosti vere in plemena, pač pa tudi dobremu

imenu, srbskega ljudstva, ki vsekakor ne stremi v svojem zdravem jedru za versko in plemensko nadvlado nad ostalimi plemenimi v državi, — je jasno.

Toda vladinovi so v zasledovanje svojih osebnih in strankarskih koristi odšli še dalje. Poleg plemenske in verske nadvlade in v okviru te nadvlade se je začel izvajati besen kulturni boj. Ujedo sokola lovci vzgajajo za lov plemenitih ptic. Z bogato vladno podporo je sokolstvo razpelo mreže, da v njo lovi nedolžne duše naših otročičev in jih z zastrupljanjem odtaja katoliški veri in staršem. Sokolu v pomoč je Pribičević postavil armado 56.000 učiteljev in skoraj 20.000 državnih uradnikov (vojaštvo in orožništvo pustimo na strani). Ves ta aparat, z razmeroma malimi častnimi izjemami pravih kremenitih značajev, je v službi struje, katero vodijo cincarski politiki „beogradske porodice“ in ogrodje „črnorokcev“ nekdanje srbske samostalne v sedanji demokratski stranki.

Pribičevići, o katerih trdijo hudobneži, da izhajajo iz ciganske krvi, so pred vojno v krilu srbske samostalne stranke preko „Srbobrana“ vodili ogorčen boj proti Hrvatoma baje v obrambo Srbov v Hrvatski. Svetozar Pribičević, ko mu je v ustavni debati Drinkovič s svojim govorom glede tega boja stopil na „kurje oko“, je v prekidu seje v pričo pisca teh vrst izjavil dr. Ivaniču in Odaviču, da je vedno vodil svojo politiko po želji in navodilih Pašiča. Tudi danes, kot predstavitelj „gotovih krogov“, deluje v skladu Pašičeve politike.

Z ozirom na vse to je vse javno preklauje radikalcev z demokrati samo v tem, da se s simpatijami Slovencev in Hrvatov napram Protičevemu boju proti „črnorokcem“ okorišči radikalna stranka. Zato je popolnoma brezpomembno polagati preveliko važnost v radikalno-demokratske spore, ki bodo prenehali šele takrat, ko bo Pašič Pribičevića, ali pa narobe, potegnili za vedno s političnega torišča v — nenavrat. Obe ti dve osebnosti ste enakega kova in v njunem združenju je njuna moč, ki ji niti Protič sam ne bo kos, dokler ne pride na površje ljudstvo s svojo krščansko politiko.

Za politično lopovstvo prve vrste pa smatramo, da ravno in edino med Slovenci še vedno obstoja stranka, ki s tako po-

litiko zasleduje podle sebične cilje časti in denarja lakomnih posameznikov.

Toda tudi samostojnežem bo zapel — mrtvaški zvonec in na njihov političen grob bo z gnjusom pjunil vsak pošten Slovenec.

Priključitev k mestu

Naše stališče v tej zadevi smo že zadnjič jasno povdarili: avtonomija občin okrajev in pokrajin iznad vsega. Poklicani zastopniki občin so izrazili na nedvoumen način mnenja svojega prebivalstva. Novomeški liberalci so spravili zadevo v javno razpravo šele potem, ko se je g. župan Rozman vrnil iz Ljubljane, kjer je dobil zagotovilo, da se bo prevšolanje in priključitev že zadnjič omenjenih vasi tudi stvarno izvršila. Ni se torej vprašalo za mnenje merodavno prebivalstvo, ki je v kolikor je avtohtono — v okolici poljedelskega, v mestu pa trgovsko-meščanskega stanu, temveč se pritisk vrši od zgoraj. Boj, ki ga vodi g. Rozman proti ljudstvu, je v svojih posledicah skrajno nevaren, ker lahko izzove meščane in kmete v dve sovražni fronti.

Mirno sožitje in medsebojno soglasje vseh stanov je bistvo katoliške politike v smislu vseobjemajoče krščanske ljubezni. Te politike maloštevilni in le v centralizmu trenutno močni liberalci seveda ne poznajo, ker iščejo svojo korist le v odiranju ljudstva.

Prizadeti okliški občini Prečna in Šmihel-Stopiče ste potom svojih občinskih odborov soglasno odbili napad na njihove občinske meje. Vsled zahteve okrajnega glavarstva je šmihel-stopiško županstvo sklicalo v soboto sestanek hišnih posestnikov Kandije in Žabje vasi. Povabljenih je bilo 17 posestnikov. Od teh jih je prišlo 38 oseb. Liberalci so razvili veliko agitacijo za priključitev. Kljub temu so spravili na sestanek komaj 25 ljudi, ki so glasovali za priključitev, torej komaj petino hišnih posestnikov. G. Šuklje se je pritoževal, češ, da kmetje ne privoščijo Kandijancem razsvetljave, g. Zurec kot načelnik cestnega odbora je dokazoval potrebo priključitve radi slabih cest itd. Tudi „kmetje“ gg. Skalicki, Kastelic, Windischer, Murn in drugi so glasovali za priključitev. Težnje teh gospodov se vsekakor nagibljejo k mestu ter jim njihovo tozadevno stališče nikakor ne

moremo zameriti. Toda, ako bi ti gospodje bili iskreni, bi morali priznati, da so si pridobili dober del svojega gospodstva v kmečki občini in od žuljev kmečkega ljudstva. Če želijo sedaj mestu pravečati večje doklade kot doslej in kmečki občini odtegniti del virov njenih dohodkov, je stvar njihove vesti. Nikakor pa ne gre, da nekoliko denarnih veljakov radi osebnih koristi vsiljuje svojo voljo številnim siromašnim kmetiskim in delavskim rodbinam, ki bi potem bile odvisne recimo od rotovžke koruze, ki še danes trohni po milosti g. Rozmana.

Po izjavi g. Udermana bi mesto zvišalo svoje dohodke od 70 tisoč na 120 tisoč kron. Torej 50.000 kron letno bi imele kmečke občine manj dohodkov, dočim bi novi meščani imeli edino tolažbo v tem, da bi upali na Ogričevo elektriko do osi-velosti. Doklade mestne občine pa se bodo z liberalnim „gospodarstvom“ še znatno povečale. Kaj ni n. pr. naravnost smrtni greh sipati dandanes denar za meščansko šolo v mestu z maloštevilnim meščanstvom in s kmetško okolico brez industrije, ko je vendar gimnazija tukaj? Letos je v 7. razredu deške šole komaj 12 učencev. Kaj se mar izplača otvarjati s prihodnjim letom še 8. razred? Čemu ta nepotrební luksus? Mar radi 9 učiteljev, ki morajo tudi živeti? Sedaj se namerava zidati novo šola, ki je proračunjena na 5 milijonov kron. Čemu tako ogromna zgradba za 160 dečkov in ravno toliko deklic šoloobveznih mestnih otrok? Zdi se nam, da hočejo mestni očaki napodo- biti žabo, ki se je napiuovala, ko je videla vola, dokler ni počila. In tako bank-

rotsko gospodarstvo naj podpirajo kmečki kraji okoliških občin? S tem se pravi dajati potuho zapravljalivosti in dobro umevane mestne interese poštenih meščanov v borbi proti sedanji mestni klikli namenoma slabiti in obremeniti meščane z novimi ogromnimi dokladami samo zato, da zopet obogati nekoliko posameznikov na škodo trgovstva in obrtništva v mestu ter na škodo nasilno priključenih okoliških krajev.

Skladnost interesov zahteva popolno soglasje prizadetih krajev za priključitev. Že g. obč. odb. dr. Fischinger je poydaril na seji mestnega sveta, da sedanje mestno gospodarstvo ni nobena privlačna moč, najmanj pa Rozmanova žlahta (dodajemo mi), da se pridobi pošteno okoliško kmet-skodelavsko ljudstvo za priključitev. K stvari se še povrnemo.

Gospodarstvo.

Letošnji vinski pridelek se ceni na približno 800.000 hl. kar znaša več kot 2 milijardi narodnega premoženja. Vsled velikih ponudb so trenutno visoke cene začele padati in vinske kupčije so zelo slabe. Kdor ni doslej drago prodal, je najboljšje da pusti vino v kleti, ker tako dobre letine ne bomo kmalu imeli in čez par let si bodo kupei kar prste lizali za letošnjim vinom. Naš kmet pa tega ne more storiti, ker mora čimprej do gotovine. Vino bo moral seveda prodati v škodo. Temu se more izogniti le s tem, da se vinogradniki vsakega kraja združijo in ustanove vinarsko zadrugo, ki bo vino samó pri zadrugarjih kupila, vkletila in

pozneje razpečavala, ko cene zopet porastejo. Brez združne pomoči pa bomo doživeli polom z vinskim pridelkom.

Krvava uš še širi po celjskem jabolčnem drevju, kakor poroča „N. Doba“. Spozna se jo že oddaleč, ker se drže mladik beli kosmiči kot zelo močna ple-snoba. To zelo nevarno drevesno bolezen je treba že v kali zatreti, ker nam sicer lahko uniči vse vrtove. Manjše napade uničimo s petrolejem, zredčenim z eno tretjino vode. Ako pa je drevo preveč polno uši, pa ni druge pomoči kot izru-vati ga s koreninami in požgati.

Cena žitu in moki je na Madžarskem kljub slabi letini močno padla ter vpliva tudi na naš trg v Banatu.

Avstrijsko poljedelsko ministrstvo (tam seveda nimajo „kasapina“ za ministra) je določilo v proračun 35 milijonov za poljedelski pouk, za kmetijske zadruge 12 milijonov, za kmetške delavce 100 milijonov, za rastlinstvo 81 milijonov in za druga kmetijska izboljšanja 460 milijonov.

Draginja na Angležkem stalno pada. Tudi plače so se znatno znižale. Pri nas pa raste draginja v vitoglavu višine.

Denarna vrednost v državah velesil narašča, ker je Amerika obljubila odpustiti polovico dolgov, ako se omeji naroževanje.

Vse pristojbine in užitniaski davek (trošarina) se bo znatno zvišalo. Tudi promet novčanic se je v zadnjem tednu povečal za 31 milijonov kron. Zraven tega pa strašijo povišanja še drugih davkov.

Mati in sin.

Resnična povest. — Spisal Kamenski.

Pa Janezu so se smilili frančiskanski očetje. Sami so bili revni, pa so mnoge podpirali, kar naj jim dobri Bog povrne. Vsej samostanski družini gre čast in hvala. Ko dijak odraste, ni več za samostan, da bi stregel pri sv. maši, zato se vedno starejši umikajo mlajšim. Zato je naš Janez hvaležnega srca zapustil samostansko družino ter si poiskal hrane pri dobrih meščanih, ker mati je morala izročiti posestvo starejšemu sinu, kakor je oče določil v oporoki. Mati in sin sta bila sedaj brez sredstev. Pa Bog skrbi za reveže po dobrih in usmiljenih ljudeh. In tako je bilo v Novem mestu mnogo blagih dobrotnikov in dijaških prijateljev ki so revne dijake na vso moč podpirali. Dajali so tako dobro hrano, kakor so jo imeli sami. Bog jim je obilno povrnil kajti v Novem mestu je bilo splošno blagostanje, mir in častitljivo, patriarhalčno življenje. Bili so polni žive vere in krščanske ljubezni. V novejšem času se

je v tem oziru marsikaj spremenilo na slabše, posebno tódkar so prišle v Jugoslaviji do nekake moči jake protiverske struje, ki niti Novomeščanom ne prizanašajo. Saj so celo verski mlačneži odobravali in glasovali v občinskem svetu za prepoved sv. maše in božje besede na glavnem trgu. Dobri Bog naj privede novomeščane zopet na pravo pot, kakor so bili in naj zopet postanejo zgled, drugim. Kajti le na verski podlagi nam je pričakovati pametnega razvoja in stalnega blagostanja Novega mesta in sploh vseh Jugoslovanov. Novomeščanje so tudi mnogo pripomogli, da se je v mestu ustanovila dijaška kuhinja, v kateri se je pod modrim vodstvom gimnazijskega kateheta preživljalo mnogo revnih dijakov, med njimi tudi naš Janez.

Ker smo govorili že o latinskem jeziku kot novem predmetu v gimnaziji, je treba omeniti še grški jezik, ki se je začel poučevati od tretje latinske šole dalje. Ta jezik, ki so ga govorili stari Grki, je še bolj težak kakor latinski, je zelo znamenit in blagoglasen, tudi znanje

tega jezika so v takratnih časih natančno zahtevali ter je marsikateri dijak šolo na klin obesil zaradi grščine. V novejšem času je že vse spremenjeno in omejeno v tem oziru. Pa tudi grščino je naš Janez dobro obvladal. Tako je šlo vedno dalje, čim višje, tem težje. Pri pomanjkanju, trudu in raznih zaprekah je Janez srečno dovršil vso gimnazijo ter napravil zrelostni izpit z dobrim uspehom.

Kam pa zdaj? To za Janeza ni bilo težko odločiti. Duhovski stan ga je vedno veselil in pri tem je tudi ostal. Z velikim veseljem se je podal v ljubljansko duhovsko semenišče ter je po štirih letih postal duhovnik. Prvo ali novo sv. mašo je slovesno obhajal v svoji rojstni župniji na veliko veselje svoje matere in vseh župljanov. Tako sta po čudovitih božjih potih in sklepih mati in sin dosegla svoj namen. Mati je svoja stara leta preživela pri svojem sinu duhovniku v veliki zadovoljnosti. Umrla je med svetovno vojno v častitljivi starosti 80 let pri svojem sinu župniku, ki jo je ljubil do groba in je ne pozabi nikoli.

Gospodarstvo Bolgarije se stalno zboljšuje. Industrija se krepko razvija. Izvoz blaga znaša 43 milijonov 200 tisoč kg, dočim znaša uvoz samo nekaj manj kot 42 milijonov kg. Bolgari torej več pridelajo kot pa porabijo, ker je pri njih na krmilu ljudska stranka, dočim imamo pri nas razne kapitalistične „porodične“ stranke. Če si kljub temu Bolgari želijo se združiti z nami, pomenja, da ima naša država vse gospodarske pogoje za življenje samo vlado in državni upravni sistem je treba vreči na smetišče. To moramo pa sami storiti na dan volitev in skupnost z brati Bolgari bo v doglednem času dozorela, s tem pa tudi sreča in blagostanje v avtonomistično urejeni srbsko-hrvatsko-slovensko-bolgarski Jugoslaviji.

Izpred sodišča.

Novomeška porota je v dvodnevni razpravi obravnavala zagoneten slučaj hudodelstva umora, izvršenega nad Emilijo Weiss in njeno poldrugoletno hčerko Elfrido. Razpravo je vodil g. dež. sod. svet. Kozina, votanta sta bila gg. nadsvetnika Škerl in Kovač, zapisnikar g. s. avsk. Česarek, obtožbo je zastopal nam. drž. prav. g. Barle, obtoženca je zagovarjal g. dr. Česnik, zasebnega tožitelja Mavrina pa je zastopal g. Malnerič.

Obtožnica očita 36 letnemu Ferdinandu Weissu, dosedaj nekaznovanemu posestniku v Doblški gori, da je 22. avgusta 1920 umoril na ne popolnoma pojasnjen način svojo ženo Emilijo in poldrugoletno hčerko Elfrido v svoji hiši ter njuni trupli prenesel v kakih 100 metrov oddaljeno zidanico Jož. Mavrina na podstrešje in zidanico zapalil. Obtožnica opisuje na podlagi izpovedb prič, da je obtoženec surovo postopal s svojo ženo, jo sumničil in pretepal. Usodnega popoldne, bila je nedelja, okrog 4. ure so nekatere priče videle obtoženca in njegovo ženo pred hišo. Od tega časa ni umorjene nikdo več videl. Okrog pol šeste ure je prišel obtoženec k sosedu Gestlu in tam ostal poldrugo uro, nato pa se je podal k starišem svoje žene ter pri njih vprašal za Emilijo. Pred izbruhom požara v zidnici je bil pri sosodu Rožiču. Ogenj je zapazil okrog polenajstih zvečer priča Rožič ter je z obtožencem in z nekaterimi sosedi takoj odšel na požarišče. Prišli so kmalu nato tudi gasilci, ki so ogenj pogasili tako, da je zgorelo samo podstrešje. Drugo jutro je neki deček brskal na požganem podstrešju ter zasledil dvoje ožganih trupel, katera so sosedje in obtoženec spoznali za trupla Emilije in njene hčerke. Na podlagi raztelesenja so zdravniki dognali, da je lobanja male Elfride presekana z sekuro, dočim se to na Emilijini lobanji, katero je polovica

zgorela ni moglo ugotoviti. Hrbiti nesrečnih žrtev nista kazala nikakih znakov opeklina, tudi sapnik je bil popolnoma čist, kar dokazuje, da ste obe žrtvi bili prej umorjeni predno je začelo goreti. Z ozirom na sumljivo obnašanje so orožniki prijeli Ferdinanda Weissa in niegovega brata Petra, ki so ga ljudje videli usodnega popoldne v bližini Mavrinske zidanice, dasi je to tajil. Peter Weiss je med preiskavo umrl na jetiki v ječi. Spovedal se je in prejel sv. zakramente. Če in v koliko je bil Peter zapleten v umor, to stoji pod spovednim pečatom. — Hišna preiskava na domu obtoženca je dognala sledove krvi v sobi na steni, na obtoženčevih spodnjih hlačah, na telovniku na sekiri, na neki umazani čunji, na vrvi in na postelji. Weiss pojasnjuje te sledove v zvezi s porodom, klanjem prešičev itd. Edina važna priča samega dejanja je obtoženčeva sedemletna hčerka Irma — ob umoru je imela 5 1/2 let, ki pravi, da je videla, kako je oče udaril mater in sestro s sekuro v veži ter nato videla prihajati očeta od zidanice domov.

Tekom razprave so se posamezne nepojasnjene vrzeli izpopolnile z pojasnili. Nagnenje k umoru je bilo v sovraštvu do Emilije. Dohod v podstrešje zidanice je bil mogoč znotraj le skozi vrata, ki so pa bila zaklenjena, s zunanje strani, pa po lestvi. Weissove lestve od usodnega dne ni najti nikjer. Požig zidanice je mogel nastati le na ta način, da je bila v krmo postavljena goreča sveča, ki je dogorela in zapalila seno. Obtoženec prizna, da je bila sveča v hiši, po usodnem dogodku je pa ni bilo več.

Priče niso izpovedale bistva dogodka, temveč so potrdile le okolščine, ki so bile v škodo obtožencu, ki se je zapletal v protislovja in vedel ves čas popolnoma apatično. Z ozirom na vse to je imel namestnik državnega pravdnika lahko stališče, zagovornikov posel je bil težak, ker so govorila vsa dejstva proti obtožencu.

Nato je bilo stavljeno na porotnike dvoje glavnih vprašanj, tičočih se hudodelstva umora in hudodelstva požiga. Porotniki so z 11 glasovi potrdili krivdo obeh hudodelstev. Na podlagi tega krivdoreka je bil obtoženi Ferdinand Weiss obsojen na smrt na vešalih ter v poravnavo škode oškodovanemu Mavrinu, in kazenskopravne stroške. Glede poravnave stroškov si je sodni dvor pridržal pravico odločiti pozneje, ker je treba imeti pred očmi bodočnost osirotelega otroka Irmé. Na vprašanje predsednika, če je razumel obsodbo, je obsojenec odgovoril, da je nedelžen. Zagovornik g. dr. Česnik si je pridržal pravico vložiti v imenu obsojenca ničnostno pritožbo.

Društvene vesti.

Miklavž z darovi pride v dvorano Rokodelskega doma na povabilo Katol. prosvetnega društva dne 5. t. m. ob 7. uri zvečer. Vstopnine prosta prirediteljem samo za otroke družvenikov. Darovi naj se oddajo z naslovom v stanovanju g. prof. dr. Azmana.

Kat. prosvetno društvo bode odslej prirejalo vsako soboto zvečer ob pol 8. uri predavanj v Rokodelskem domu. To soboto predava g. prof. Kovač „o bistvu avtonomije“.

V proslavo 35 letnice svojega obstoja vabi Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu dne 8. dec. ob 8. uri zvečer k prireditvi po sledečem vspejdu: Društvena pesem, Ziva slika, Slavnostni govor, Društvena koračnica, Moja domovina, Rožmarin, tenorsolo, Na tujih tleh, Dvospev, Solza, kvartet, Raztresena, burka v enem dejanju.

O tisku bode predaval v nedeljo ob 3. uri popoldne urednik Radešček Orlicam v Šmihelski dvorani.

Vse krščanske mladinske organizacije imajo na praznik Brezmadežne Dev. Marije ob 7. uri zjutraj sveto mašo in skupno sv. obhajilo v frančiškanski cerkvi.

Tedenske novice.

Preč. gospod P. Hugolin Sattner je obhajal svojo 70letnico v Novem mestu dne 29. novembra 1921. V Šmihelu je daroval sv. mašo. Opoldne je pa bil pri svojem prijatelju mil. g. proštu Elbertu Slavljencu naše častitelj.

Knjige Družbe sv. Mohorja so došle. Za Novo mesto se dobe v župni pisarni. Objednem se pobira za opravilne stroške in poštino 2 K in letnino 25 K. Ako se bo število družbenih udov primerno pomnožilo, izide prihodnje leto petero knjig: 1.) Koledar za l. 1923. 2.) dr. Zore: Življenje svetnikov. 3. snopič. 3.) „Slovenske večernice“, 75. rs. 4.) Meško: Mladim sreem, III. rs. 5.) Dr. Detela: zbrani spisi. I. zv. — Za to ceno ne dobite v knjigarni niti ene knjige, kaj, še kar štiri ali pet!

Naša carinska politika je že od sile. Nekdo je naročil na Dunaju za 1000 kron papirja. Od tega bi moral plačati 2000 kron carine, kar pa ni hotel storiti. Blago je bilo prodano na javni dražbi. Kupec pa papirja ni mogel rabiiti, ker je bilo na njem natisnjeno ime naročnika. Zato prepusti temu naročniku papir za 350 K, dasi je zanj carini plačal 400 K. Tako je pravi naročnik prihranil sebi 2650 kron in država je bila oškodovana za 1600 K. — Kaj more biti potem kdaj boljše? — (Nova Evropa.)

Davčne oblasti nameravajo pošiljati „komisije“ po vaseh, ki bodo poizvedovale koliko imel kdo dohodkov. — To je čisto navadno vohunstvo, ki nima zakonske podlage. Kam smo prišli? vprašuje „Straža“. V kraljevino SHS — pravimo mi. V avtonomistični Jugoslaviji bi tega ne bilo — vsaj v Slove niji ne.

Ministromi dohodki znašajo dnevno 1880 K, mesečno 56.400 K in letno 680.000 K. Po enoletnem ministromanju dobi kot bivši minister plačo državnega svetnika, po smrti pa njegova rodbina begato pokojnino. — Stariši, dajte svoje otroke učiti mesarstva.

Vlada ostane. Radikalci zahtevajo, naj sedanja vlada reši finančni proračun (samo trimesečne dvanajstine) in volilni zakon, potem pa naj se razpišejo volitve, dočim žele demokrati, da naj bodo volitve šele novembra

1923. leta. — Policajdemokratariji presneto „žavtava“ prede, ker se boje volitev.

Pucelj je napovedal svoj odstop, stranka pa tega ne dovoli . . . Podrli so ga — nemški voli.

Zopet „kšeft“! Kakor poroča „Hrvat“, je neka hotelska družba kupila veliko hišo v Zagrebu za 600.000 K. Demokrat Fr. Petrič, pri katerem je stanoval minister Pribičević kot njegov prijatelj, je zvedel, da namerava vlada kupiti dotično palačo za kraljev dvor. Ne bodi len, Petrič pokupi delnice hotelske družbe in tako pride v last te palače, katero je prodal državi za 6 milijonov kron. — To so dobički, kaj! Ampak treba je biti ministrov prijatelj.

Verouk je višji šolski svet na predlog znanega in preznanega Ribnikarja postavil na zadnjo lestvico šolskih učnih predmetov. Samo še en dober „ho—ruk“ Ribnikarja v čistem perilu in — verouk bo na cesti. Na željo starišev otroci se ne morajo učiti verouka. Tudi doslej je v tem oziru vladala svoboda. Notorični brezverci in drugoverci niso marali pošiljati svojih otrok h katoliškemu veronavku kar je razumljivo. Da bi pa katoličani morali šele razmišljati o svoji najsvetejši dolžnosti napram otrokom: ali naj jih pošljejo k verouku ali ne, na to idejo pa morajo priti edino — le razni Ribnikarji in ribni-gadjji. — Tudi glede šolarskih maš se je neki Zelenc ujedal in — maše so odpravljene. Stariši, posebno verni katoličani, bodo svoje otroke vsaj ob nedeljah tudi odslej pošiljali k maši. Toda, kdo naj nadzoruje otroke v cerkvi? Nikdo. Katehet ne sme, ker je otrok sedaj svoboden. Har—dun, naj se le podstopi kdo kaj reči mlademu gospodu paglavcu, ki še repo izpod nosa in platno iz hlače prodaja! Glejte, za tako svobodo se pehajo liberalci, časopisje, ki piše resnico, pa plenijo! Lumpje! (Oprostite izrazu, ali boljšega ne zaslužijo.)

Edina generala Slovenec in Hrvat (Maister in Plivelič) sta odstavljena, prvi je bil komandant mesta v Mariboru, drugi pa divizijski poveljnik. Z razpetimi jadrji . . .

„Tribuna“ se zavzema za avtonomijo Mirditov v albanski državi, pred nosom pa ne vidi potrebo avtonomije Slovencev in Hrvatov.

Pucelj je pomaknil g. Vedernjaka, dose-danjega ravnatelja kmetijske šole na Grmu, v 7. čin. razred in ga poslal v Ljubljano k agrarni direkciji. (Hvala Bogu, da smo se ga

znebili, dasi Ljubljani tega ne privoščimo.) Na njegovo mesto je prišel g. kmet. svetnik Boh. Skalič, ki se je že začel uveljavljati na samostojneški način. Naj bo prepričan, da bodo prej ali slej tudi njemu ostržene peruti s — predčasno in nezaželjeno upokojitvijo. Opomin v spomin.

Tajnik samostojnežev v Mariboru Konrad Žnuderl objavlja v listih „poslano“ v katerem pravi, da je spoznal samostojneške politike do dna njihove črne duše in zato zapuša njihove vrste. — Naj bo potolažen: ni on edini, ki obrača hrbet tem izdajalcem.

Sejmarju Antonu Feriju v Novem mestu so neznani tatovi odnesli iz zaprte veže za 12.000 kron raznega blaga.

Položnice smo zadnji številki priložili vsem naročnikom. Kdor je že poravnal letošnjo naročnino, naj položnico porabi za naročnino v prihodnjem letu, odnosno za primeren prispevek v tiskovni sklad „Sedanjosti“. Obnovite pravočasno naročnino, da ne bo neljube obustavitve dostavljanja lista! Prosimo!

Dopisniku v Št. Petru. Pišete dobro, toda preobširno. Porabil bom delema prihodnjich. Hvala! Bog živi!

Iz vagona.

Samostojnež: „Korelna smo nazadnje vendarle ugnali.“

Jajčarica iz Ribnice: „Zaradi piškavice, strohnele in od raznih podgan načete medvojne koruze?“

Samostojnež: „Vi najbrž mislite novo-meškega cesarja.“ *

Jajčarica iz Ribnice: „Odkod pa, odkod boter?“

Samostojnež: „Iz Belgrada. Nemške vole sem prodal, pa pravijo, da sem jih dal prepoceni.“

Jajčarica iz Ribnice: „No, kar potolažite se; ste pa slovenske osle bolje prodali.“

Kadar kupujete cikorijo in žitno kavo, ne bodite prekomodni in vselej naglasite Koli-sko! Že s samo to desedo se prikupite svoji družini in podpirate domače podjetje.

Ameriški novičar.

Raznoterosti. Po dosedanjih rezultatih občinskih volitev sodeč, izgleda, da bodo Wilsonovci v večini mest porazili republikance (Hardingovce). — 12. nov. je bil velik praznik premirja, ki se bo obhajal vsako leto. — „A. Slovenec“ je napolnil 30. leto svojega izhajanja. Iskreno čestitamo! — V Jolietu je čikaški škof birmal 466 otrok v lepo s slovenskimi zastavami okrašeni cerkvi. — Prve dni novembra je zapadel prvi sneg in hitro skopnel, sedaj ga je pa že povsod dovolj. — Delavske razmere se zboljšujejo nekje več, nekje manj. Pa če so od 1—4 dolarje dnevno. Najslabše so plačani drvarji, najbolji pa delavci v papirnicah, kamor je pa težko priti. Dela se 10 ur na dan.

Umrli so. V Chicagi sta dva neznana morilca iz političnih razlogov ustrelila Antona Bažetiča, urednika „Glasa Istine“, ker je baje pisal resnično o naši državi. — V Jemun Lind Ark. je v rudniku podsulo Leopolda Kolenca in njegovega očeta. Oče je ostal v življenju. — V Hibingu Minn. je umrla žena Iv. Stav-daharja.

Dolarje menja Slov. eskomptna banka v Novem mestu po najvišjem dnevnem kurzu.

Oglašujte v
„Sedanjosti“

Gospodarska Zveza

centrala za skupni nakup v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima v zalogi vse špecerijsko in kolonijalno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement itd.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Umetno gnojilo kajnit.

Tiskarna — Knjigarna
Knjigoveznica
J. Krajec nasl.
Novo mesto
se priporoča.

Širite katoliško časopisje!

Trgovina ALFONS OBLAK
v Novem mestu

priporoča špecerijsko, kolonijalno
in galanterijsko blago.
Točna in solidna postrežba!

Kapital:
20.000.000 kron

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog
8.000.000 kron

Interesna skupnost s Hrvat. Eskomptno
Banko in Srbsko Banko v Zagrebu.

PODRUŽNICA NOVO MESTO

Izvršuje vse bančne transakcije
najkulantneje!

Eskompt menic, terjatev, faktur. — Akreditivi. — Borza.

Hranilne vloge. — Nakup in prodaja: efektov, deviz in valut.

Dolarji se kupujejo po najvišjem dnevnem kurzu